

3.4 Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schulddispositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

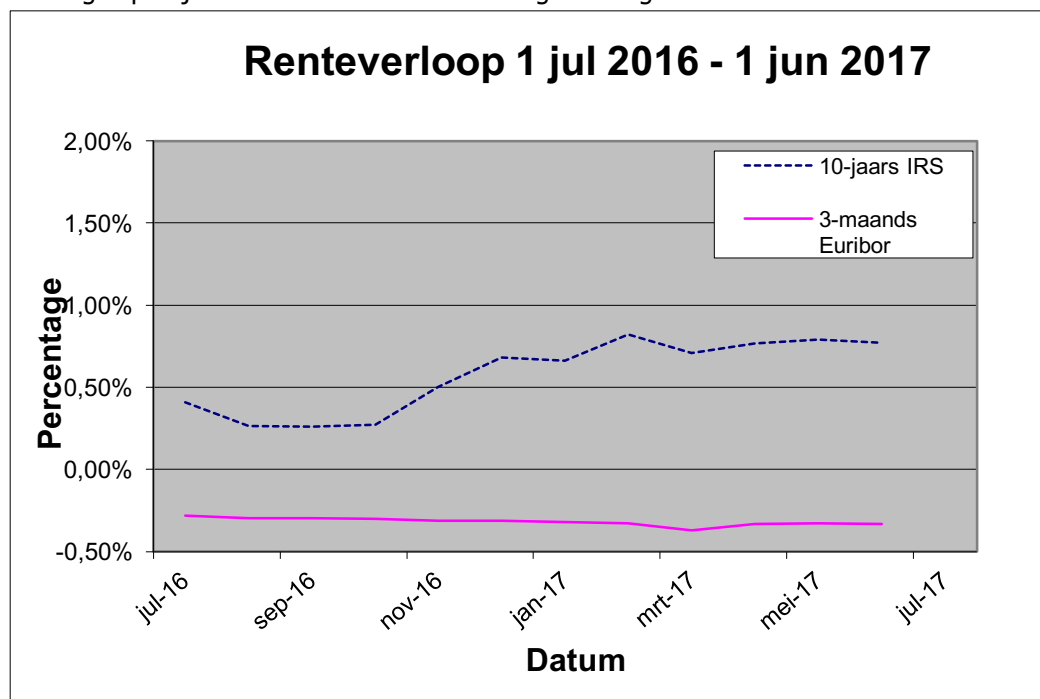
Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of tijdelijk uitgezet. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Sliedrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Rente ontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkten geven nog steeds lage niveau's aan. De rente van 1-maandskasgeldleningen zijn vanaf 2015 negatief en ook voor 2018 wordt (nog) geen substantiële stijging tot boven de 0% verwacht. Wel is de verwachting dat de ECB het in maart 2016 gestartte opkoopprogramma in 2018 zal afbouwen. Dit zal naar verwachting tot een stijging van de geldmarkttarieven leiden tot ongeveer het nulniveau.

De rente op de kapitaalmarktrente lijkt de – in 2016 bereikte – bodem definitief verlaten te hebben. Bewoog de 10-jarige staatsleningen zich medio 2016 nog op niveaus van ong. 0,30%, ten tijde van het opstellen van deze financieringsparagraaf is deze rente opgelopen tot ongeveer 0,80%. De marktverwachting is dat de kapitaalmarktrente voor 2018 nog verder zal stijgen. Vanuit Treasury SCD vindt monitoring van de renteontwikkelingen plaats en waar nodig in samenspraak met de gemeente gehandeld.

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

In onderstaande tabel wordt de renteverwachting van een aantal grootbanken voor het komend jaar weergegeven.

Tabel 1   Rentevisie

Renteverwachting komend jaar (rentevisie)			
Omschrijving	Actueel ten tijde van opstelling begroting 2018	Gemiddelde verwachting grootbanken van stand over 1 jaar	Toe-/afname
Korte rente (3-maands Euribor), ca.	-0,33%	-0,33%	0,00%
Lange rente (10-jaars IRS), ca.	0,80%	1,20%	0,40%
Spread	<u>1,13%</u>	<u>1,53%</u>	<u>0,40%</u>

Bij het verstrekken van langjarige financiering berekenen geldverstrekkers liquiditeitsopslagen bovenop de in de tabel genoemde IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag nu circa 0,30% (30 basispunten).

Financieringspositie

Financiering activa

De activa van de gemeente Sliedrecht zullen per begin 2018 naar verwachting als volgt gefinancierd zijn:

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	
Omschrijving	Bedragen per 1-1-2018
Totale boekwaarde investeringen	€ 65,8
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>	
Reserves	€ 26,0
Voorzieningen	€ 6,0
Langlopende leningen	<u>€ 22,7</u>
	<u>€ 54,7</u>
Financieringstekort	€ 11,1

Rente

Voor de interne rente sluiten wij aan op de voorschriften uit de BBV-notitie rente, waarbij wij geen rente rekenen over het eigen vermogen (anders dan de reserves voor dekking kapitaallasten) en de voorzieningen. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond 1%.

Renteschema

Renteschema

Omschrijving	2018
a Externe rentelasten over korte en lange financiering	€ 623
b Externe rentebaten	- /- € 0
c Saldo rentelasten en rentebaten (a - b)	€ 623
d Rente aan grondexploitatie door te rekenen	€ 44
e Rente van projectfinanciering	€ 0
f De rentebaar van doorverstrekte leningen	€ 0
	- /- € 44
g Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (d+e+f)	€ 578
h Rente over eigen vermogen	€ 160
i Rente over voorzieningen	€ 0
j Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente (g+h+i)	€ 739
k De aan taakvelden toe te rekenen rente (omslagrente)	€ 692
Verwacht renteresultaat op taakveld treasury (k-j)	
-€ 47	

Als gevolg van afronding van de omslagrente naar 1% ontstaat er een renteresultaat van € 47.000

Leningenportefeuilles

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de portefeuille aan opgenomen langlopende leningen in 2018 (bedragen x € 1.000):

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Restantschuld per 1 januari 2018	€ 22.680	2,37%
Nieuwe leningen	€ 7.000	0,00%
Reguliere aflossingen	€ 8.640-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Restantschuld per 31 december 2018	€ 21.040	2,37%

Dit betreft drie leningen. Voor 2018 en verder zijn geen nieuwe leningen ingerekend. Wanneer overgegaan wordt tot verkoop van de aandelen Eneco is dit ook niet nodig. Wanneer dit niet zal

plaatsvinden kan weer gekozen worden voor leningen met een looptijd van 1 jaar en 1 maand. De rente voor dergelijke leningen is op dit moment rond de 0%.

Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt een van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's. Renterisico's moeten vanuit de Wet fido beoordeeld worden op de korte en op de langlopende schuld.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor het jaar 2018 bedraagt de kasgeldlimiet € 5,2 miljoen.

Berekening kasgeldlimiet 2018

Begrotingstotaal	€ 60,475 miljoen
Relevant percentage	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 5,140 miljoen

De gemeente Sliedrecht verwacht in 2018 binnen de kasgeldlimiet te opereren. Bij beoordeling van een eventuele financieringsbehoefte zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Voor de rente van de korte financiering is voor 2018 uitgegaan van een rente van 0% en voor de jaren 2019 en verder van 1,0%.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Berekening renterisiconorm

Renterisiconorm		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
Renterisico's	2018	2019	2020	2021	
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	
Aflossingen	€ 8.640	€ 1.640	€ 1.640	€ 1.640	
Renterisico	€ 8.640	€ 1.640	€ 1.640	€ 1.640	
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal 2018	€ 60.475				
Percentage cf. regeling	20%				
Renterisiconorm 2018	€ 12.095				
Toetsing renterisico aan norm:					
Renterisico	€ 8.640				
Renterisiconorm	€ 12.095				
Ruimte onder de norm	€ 3.455-				

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Sliedrecht binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Verstrekte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie kan voor 2018 het volgende verloop worden verwacht:

Specificatie verstrekte geldleningen naar risicocategorie

Leningen aan:	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Verwachte stand per			% verdeling per eind 2018
	1-1-2018	31-12-2018		
Openbare lichamen	€ 1.667	€ 1.662	98,0%	
Woningbouwcorporaties	€ -	€ -	0,0%	
Deelnemingen	€ -	€ -	0,0%	
Overige verbonden partijen	€ -	€ -	0,0%	
Overige langlopende leningen	€ 39	€ 34	2,0%	
Totaal	€ 1.706	€ 1.696	100,0%	

Het hierboven bij Openbare lichamen vermelde bedrag betreft de deelneming in, dan wel leningen verstrekt uit hoofde van, het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Specificatie borgstellingen naar risicocategorie

Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per eind 2018
		1-1-2018	31-12-2018	
		Bedragen x € 1.000		
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/hoger	€ 26.449	€ 25.887	21,5%
Achtervangpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€ 96.363	€ 94.763	78,5%
Totaal		€ 122.812	€ 120.650	100,0%

Kas- en saldobeleer

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldoregulatie wordt verzorgd vanuit Servicecentrum Drechtsteden. Gemeente Sliedrecht onderhoudt bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank.

Een hulpmiddel bij de saldoregulatie en voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitenplanning, die door het SCD in nauw overleg met de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten.

Schatkistbankieren

Bij het gemeentelijk saldobeleer dienen de nieuwe voorschriften rond Schatkistbankieren in acht te worden genomen. Onder deze regeling dienen gemeenten tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën te stallen. Het drempelbedrag voor de gemeente Sliedrecht voor 2018 kan als volgt worden berekend:

Drempelbedrag Schatkistbankieren

Berekening drempelbedrag SKB 2018: <i>Bedragen x € 1.000</i>	
Begrotingstotaal	60.475
Relevant percentage	0,75%
Drempelbedrag (afgerond)	454

Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Informatievoorziening

Minimaal tweemaal per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit de gemeente of vanuit het SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld, vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant zullen door het SCD rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.